

ефективного управління операційною діяльністю, конкурентоспроможністю та маркетингом. Український журнал прикладної економіки, 6(1), 290-297.

6. Зось-Кіор, М. В., & Бочарова, А. В. (2010). Інноваційні підходи щодо впровадження технологій вирощування сільгоспкультур. Інноваційна економіка, (2), 16.

УДК 658:330

Янечко С. В., аспірант
Гнатенко І. А., д. е. н., професор
Київський національний університет
технологій та дизайну

СТІЙКІСТЬ ТА АДАПТИВНІСТЬ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Сучасний бізнес-світ все частіше стикається з економічною невизначеністю, викликаною глобальними кризами, змінами в політичних та регуляторних умовах, а також швидкими технологічними трансформаціями. Для інноваційних підприємств, які базують свою діяльність на впровадженні нових ідей, технологій та бізнес-моделей, стійкість та адаптивність стають ключовими факторами виживання і розвитку. У таких умовах компанії повинні не лише зберігати конкурентоспроможність, а й активно шукати нові можливості для зростання, пристосовуючись до змін у глобальній економіці.

Стійкість (resilience) інноваційних підприємств означає їхню здатність витримувати кризи, швидко відновлюватися після потрясінь та ефективно функціонувати в нестабільних умовах. У світі, де економічні цикли стають менш передбачуваними, компаніям необхідно розвивати механізми, які дозволяють їм зменшувати ризики та забезпечувати довготривалий успіх [1-3].

Одним із головних чинників стійкості є фінансова гнучкість. Інноваційні підприємства, особливо стартапи та технологічні компанії, часто залежать від зовнішнього фінансування, тому важливо мати диверсифіковані джерела капіталу. Використання венчурного фінансування, державних грантів, краудфандингу та стратегічного партнерства допомагає компаніям зменшити залежність від одного джерела фінансів і краще протистояти економічним потрясінням.

Другий важливий аспект – розвиток стійких бізнес-моделей. У нестабільних умовах успішними є підприємства, які можуть адаптувати свої продукти, послуги або виробничі процеси відповідно до змін у попиті. Наприклад, під час пандемії COVID-19 багато компаній швидко переорієнтувалися на виробництво товарів медичного призначення або

перевели свою діяльність у цифровий формат, що дозволило їм не лише вижити, а й отримати конкурентні переваги.

Також слід зазначити важливість цифрової трансформації та впровадження новітніх технологій. Використання хмарних сервісів, автоматизації, штучного інтелекту та аналітики даних дозволяє компаніям оптимізувати витрати, покращувати якість рішень і швидше реагувати на зміни ринку. Гнучка цифрова інфраструктура сприяє стійкості підприємств, дозволяючи їм працювати в будь-яких умовах, незалежно від географічних або регуляторних обмежень.

Адаптивність – це здатність компаній швидко реагувати на зміни у зовнішньому середовищі, змінюючи стратегію, операційні процеси та підходи до роботи. Інноваційні підприємства повинні не лише прогнозувати потенційні виклики, а й активно формувати стратегії їх подолання.

Одним із ключових аспектів адаптивності є розвиток організаційної культури, яка підтримує гнучкість та експериментування. Компанії, що заохочують швидке ухвалення рішень, горизонтальну комунікацію між командами та культуру безперервного навчання, значно легше пристосовуються до змін. Наприклад, успішні технологічні стартапи зазвичай мають високий рівень внутрішньої мобільності, що дозволяє співробітникам швидко змінювати сфери відповідальності та освоювати нові компетенції відповідно до потреб ринку [4-5].

Ще одним важливим фактором є динамічне управління ризиками. Традиційні підходи до управління ризиками базуються на стабільних економічних моделях, однак в умовах невизначеності компаніям доводиться використовувати сценарне планування, аналіз трендів та прогностичну аналітику, що дозволяє підприємствам не лише реагувати на кризи, а й передбачати їх та заздалегідь розробляти стратегії адаптації.

Окрім внутрішніх процесів, адаптивність передбачає вміння працювати в змінних умовах ринку. Підприємства, що активно співпрацюють із партнерами, використовують відкриті інновації та гнучкі бізнес-моделі, мають більше шансів на успіх. Наприклад, багато компаній у сфері електронної комерції розширюють свої можливості, інтегруючи рішення, засновані на штучному інтелекті, щоб персоналізувати пропозиції для клієнтів та покращити користувацький досвід.

Економічна невизначеність може бути не лише загрозою, а й можливістю для розвитку. Кризи часто відкривають нові ринки та створюють умови для впровадження проривних технологій. Наприклад, після світової фінансової кризи 2008 року виникла хвиля фінтех-стартапів, які запропонували альтернативні банківські послуги, що змінили фінансовий сектор.

Сьогодні, в умовах геополітичних потрясінь, змін клімату та економічної нестабільності, відкриваються можливості для розвитку таких напрямів, як зелена енергетика, переробка відходів, кібербезпека та новітні

форми дистанційної роботи. Інноваційні підприємства, що розробляють рішення в цих сферах, можуть отримати значні конкурентні переваги та підтримку з боку урядів і міжнародних інвесторів.

Стійкість та адаптивність є визначальними факторами успіху інноваційних підприємств в умовах економічної невизначеності. Компанії, які можуть швидко змінювати стратегію, ефективно управляти ризиками та використовувати сучасні технології, мають більше шансів на довготривалий розвиток і збереження конкурентних позицій.

Розвиток стійких фінансових моделей, цифрова трансформація, організаційна гнучкість та активна співпраця з партнерами дозволяють підприємствам не лише пережити кризи, а й скористатися новими можливостями, що виникають у нестабільному світі. У майбутньому саме ті компанії, які зможуть поєднати інноваційність з високою адаптивністю, будуть визначати розвиток глобальної економіки.

Література

1. Гнатенко, І., Бебко, С., Євсейцева, О., Шіковець, К., Квіта, Г., & Зось-Кіор, М. (2024). Кон'юнктурний аналіз ринку відновлюваних джерел енергії України в контексті змін фінансових та економічних процесів. *Financial and credit activity problems of theory and practice*, 5(58), 446-459.
2. Вдовенко, Н. М., Коробова, Н. М., Зось-Кіор, М. В., & Коваль, В. В. (2023). Еволюція теоретичних засад регулювання експорту-імпорту аграрної продукції в умовах децентралізації для виходу на міжнародний ринок. *Академічні візії*, (23).
3. Zhyvko, Z., Morhachov, I., Zhelikhovska, M., Artiukh-Pasiuta, O., Hnatenko, I., Skripnik, V., & Yanechko, S. (2024). The Influence of the US Stock Market on the Institutional Security Strategy of the Management of Innovative Development. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, 46(1), 104-111.
4. Ложачевська, О. М., Зось-Кіор, М. В., & Гнатенко, І. А. (2024). Трансформація стратегії управління змінами конкурентоорієнтованого підприємства шляхом розвитку ефективної диджиталізації в умовах безпекових загроз. *Український журнал прикладної економіки та техніки*, 9(3), 299-302.
5. Снітко, Є. О., Зось-Кіор, М. В., & Гнатенко, І. А. (2024). Фінансово-економічне стратегування розвитку підприємництва в умовах освітніх, міграційних та правових ризиків. *Браславські читання. Економіка ХХІ століття: національний та глобальний виміри: Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції, 06 листопада 2024 року. Одеса, ОДАУ. 2024. 394 с. Збірник матеріалів містить наукові надбання та доповіді учасників II Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої актуальним, 204.*